

Kokkuvõtte sihtkontrollist, mille viisid läbi Terviseamet ja Tööinspeksioon

Tallinna-Harjumaa ja Tartumaa põhikoolides ja gümnaasiumides.

18.12.2017. aastal toimus Terviseameti ja Tööinspeksiooni kohtumine, milles arutati 2018. aasta järelevalvelase koostöö võimalusi, et vähendada tööandjate halduskoormust ja leida võimalikke järelevalve kattuvusi Terviseameti ja Tööinspeksiooni kontrollimistes. Otsustati 2018. aasta kevadel viia läbi ühiskontrollimine pilootprojektina. Nii kontrollisidki 2018. aasta kevadel Terviseameti inspektorid ja Tööinspeksiooni töötervishoiu tööinspektorid kõnealuse kontrolli raames 20 Tallinna-Harjumaa ja Tartu-Tartumaa põhikooli ja gümnaasiumi.

Terviseamet keskendus oma järelevalves sihtuuringule, millega sooviti kaardistada koolide ja lasteaedade sisekliima ja valgustuse olukord. Tööinspeksioon viis läbi üldise töökeskkonna kontrollimise, mille käigus vaadati üle kooli kui tööandja tegevus töötajatele ohutute ja tervist hoidvate töötingimustel loomisel.

Ühiselt külastatavad koolid valis välja Tööinspeksioon juhuvaliku teel ning peamiselt külastati selliseid koole, mida ei olnud tööinspektor viimase 10 aasta jooksul kontrollinud.

Töötervishoiu tööinspektorid hindasid koolide töökeskkonda erinevate ohutegurite esinemise seisukohast kui ka töötervishoiu ja tööohutuse korraldamist koolis. Vaadati üle klassiruumide seisukord ja tööohutus ja töötervishoid tööõpetuse klassides. Lisaks pöörati tähelepanu liikumisteedele, nende ohutusele.

Külastuste tulemusena avastasid töötervishoiu tööinspektorid 148 rikkumist ning keskmiselt oli 7,4 rikkumist kooli kohta. Tööandja rikkumisi-eksimusi leiti peaaegu kõikides töötervishoiu ja tööohutuse valdkondades.

Lühiülevaate avastatud rikkumistest:

- Töökeskkonnaspetsialistil puudus vajalik pädevus kolmandikul külastatud koolidest, sama paljudes koolides oli läbi viimata töökeskkonna riskianalüüs või olid paljud ohutegurid hindamata. Pooltes koolides puudus ka vajalik riskianalüüsi alusel koostatav tegevuskava.
- 75% koolides oli töötajate tervisekontroll korraldamata.
- Rikkumisi leiti ka töötajate juhendamises – puudusid ohutusjuhendid (45%), töötajad olid juhendamata (40%) või oli juhendamine nõuetekohaselt registreerimata.
- Tööõpetuse ja keemiaklasse külastades selgus, et töötajatele ei olnud väljastatud vajalikke isikukaitsevahendeid (30%). Üksikuid rikkumisi esines ka isikukaitsevahendite kasutamises ja hoidmises.
- Puudujääke oli esmaabi korralduses – esmaabiandjale ei olnud korraldatud väljaõpet (15%), esmaabivahendite asukoht oli märgistamata või puudusid vajalikud plakatid juhised esmaabi andmise võtete kohta (55%). Tööõpetuse ja keemiaklassides puudus silmadušš silmade loputamiseks, kui sinna satub võõrkeha või kemikaal (45%).
- Rikkumisi oli ohtlike kemikaalide kasutamises – puudus kemikaali pakendi märgistus (kemikaal oli ümber villitud märgistamata taarasse või toidutaarasse) (20%), puudusid ohutuskardid ohtlikele kemikaalidele (35%).
- Töötervishoiu tööinspektorid leidsid külastatud koolides ka mitmeid ohtlike olukordi, mille korral ebasoodsate asjaolude tulemusena võib töötaja või õpilane viga saada. Näiteks olid klaasseinad, -klaasused märgistamata, töövahendid olid kasutamiseks ohtlikud, trepid-redelid katki, ohualad märgistamata. Selliseid rikkumisi leiti 70% koolidest.

- Nagu eespool öeldud, pöörasid sisekliima ja valgustuse küsimustele rohkem tähelepanu Terviseameti inspektorid, kuid ka töötervishoiu tööinspektorid tõid välja valgustusega seotud probleeme 25% koolidest. Kuivõrd osa külastusi sattus maikuisse, siis väärrib märkimist, et ühes koolis oli klassiruumi temperatuur kontrollimise päeval 30° C. Selline ruumitemperatuur ei ole kindlasti sobiv ei õpetamiseks ega õppimiseks.
- Töökoha ergonoomikaga seotud rikkumisi tuvastati 40% külastatud koolides.

Selline tõsine loetelu ja küllatki suur rikkumiste hulk näitab Tööinspektsiooni hinnangul eelkõige seda, et koolides on töötervishoiu ja tööohutuse juhtimine (sisekontroll) tagasihoidlik ja süsteemitu. Koolitöötajana ei ole kahjuks aru saanud oma kohustustest selles valdkonnas. Töötervishoiu ja tööohutusega tegeletakse nii vähe kui võimalik ja pigem püütakse probleeme eirata kui lahendada.

Olukorra paremaks muutmisel vajavad aga koolid kahtlemata juhiseid ja tuge nende küsimustega tegelemisel. Näeme tungivat vajadust asjakohase koolituse järele eelkõige kooli juhile, ja samuti täiendõppe vajadust töökeskkonnaspetsialistile.

Vajalik on ka järjekindla kontrollimehhanismi loomine kooli pidaja – kohaliku omavalitsuse, riigi poolt.

Kokkuvõtte koostas

Silja Soon

Töötervishoiu talitus

14.08.2018